

De la banyera estant...

"Quin orgull per un poble poder refer el seu passat! Quin orgull per un poble recobrar els seus records! I quina vergonya, permetin-me que ho digui, no tenir el valor de dimitir. Perquè una cosa és clara: aquí s'ha cremat un teatre –i no pas un teatre qualsevol– que s'havia de cremar, que desgraciadament, estava condemnat a cremar-se, i ningú, absolutament ningú, ha dimitit."

Aquest matí, junt amb l'esmorzar, el cambrer de l'hotel m'ha dut un exemplar de *Le Figaro* de l'1 de febrer. A la primera plana trobo una fotografia de Montserrat Caballé plorosa, abraçada al senyor Josep Caminal: "Le chagrin de Montserrat Caballé".

Vaig asseblar-me del desastre ahir al vespre, quan em disposava a participar en un col·loqui sobre la dramaturgia catalana al Centre d'Études Catalanes (Sorbonne) de París. En Josep Maria Benet i Jornet, que és qui em va comunicar la trista notícia, em va dir que l'incendi havia començat pels volts de les 11 del matí, a la mateixa hora en què jo comprava a la llibreria de les Presses Universitaires de France, al costat de la Sorbona, un exemplar de *La représentation d'opéra. Poétique et dramaturgie* d'Isabelle Moindrot. En *Papitu* –que és com els amics anomenem Benet i Jornet– estava molt afectat "Sort, deia que la meua filla (Carlota, nascuda al 1981) ja hi va anar, ja el va conèixer". És a dir: sort que en podrà guardar un record. El teatre, l'espai, la màgia de l'espai, com a record.

Els meus records del Liceu no són pas els d'un afeccionat al *bel canto*. No és pas que em desagradava l'òpera –n'escolto sovint a casa–, però no he pogut sofrir mai les baralles entre les dives, les màfies, el públic del Liceu aixecant-se de les butaques en plena funció per anar a fer un tomb pel *foyer*, les posades en escena dels anys de la meua joventut –que és quan més vaig freqüentar el teatre de la Rambla– d'un mal gust que encara em fa venir esgarifances. A més, em carrega Richard Wagner, i més encara els wagnerians.

Els meus records del Liceu són la cua al carrer de Sant pau per aconseguir un parell de butaques del cinquè pis per anar a sentir un famós *Boris Gudonov* amb una *girl-friend* melòmana (una nuvieta, com deia el meu pare) que vaig tenir als quinze anys. Són també el primer esmòdging, un any després, per anar a una posada de llarg al Cercle del Liceu d'una meua cosina, amb totes aquelles nines de casa bona que Xavier Miserachs va fotografiar, amb un art decisiu, com qui es fa una palla, en el seu *Barcelona en blanc i negre*. I són també, ja en els anys d'universitat, la llotja –el *palco* com deia i continua dient tot Cristó– que vàrem llogar un grupet de companys i on passàvem l'estona fent manetes i poca cosa més amb les precioses nines, o bé jugant al pòquer o escoltant el partit del Barça o el programa d'*El zorro* per la ràdio, mentre des de l'escenari arribava, sortosament molt esmorteït, el segon acte del *Parsifal*.

Són, com poden veure, uns records del tot imprementables, als quals caldria afegir una violenta conversa amb el senyor Pamias, sàtrapa del Liceu, arran de l'estrena d'una òpera sobre una obra dramàtica del meu pare –*Rondalla d'esparvers*– i per l'escenografia de la qual, que havia de realitzar l'amic Yago Pericot, el sàtrapa només estava disposat a pagar 25.000 ptes. de l'any 1976. Al final l'òpera s'estrenà sense l'escenografia de Pericot i amb uns decorats de paper de l'any de la Quica. Tot plegat, *porca miseria*.

Però tot això no vol dir que l'incendi del Liceu no m'afecti gens ni mica. Em dol com a barceloní i, ara mateix, si no fos perquè sóc a París escrivint aquest article a la banyera de l'hotel, més estovat que Clifton Wedd a *Laura*, m'agardaria poder ser a la Rambla fent costat als verdians –*salut les copains!*– que ploren com criatures tot veient com surt fum del cràter mig apagat –és la imatge que fa una hora donava la televisió francesa– en què s'ha convertit el Gran Teatre del Liceu.

I per què s'ha cremat? Doncs s'ha cremat perquè s'havia de cremar. Perquè era una capsa de mistos (o llumins, que per això no ens barallarem). Prou que ho havien dit i repetit: el Liceu no compleix la normativa de seguretat contra incendis. S'havien previst unes reformes, però els polítics o bé no es posaven d'acord o bé tenien altres maldecaps. Després de totes les collonades del 92, l'alcalde Maragall havia promès que el 93 seria l'any de la Cultura. Doncs ja ho han vist, ni Cultura ni res: foc i fum. Ara tots es posaran d'acord –ja m'imagino l'alcalde Maragall prenent una xicra de xocolata amb el seu "amic" Bohigas al carrer de Petritxol–, i tornar a construir un nou Liceu, el més semblant possible al que s'ha cremat. I ho festejarem i ho pagarem tots, amb tots els polítics, del color que siguin, amb la senyora Caballé i el senyor Carreras, presidits tots per la reina Sofia. Quin orgull per un poble poder refer el seu passat! Quin orgull per un poble recobrar els seus records! I quina vergonya, permetin-me que ho digui, no tenir el valor de dimitir. Perquè una cosa és clara: aquí s'ha cremat un teatre –i no pas un teatre qualsevol– que s'havia de cremar, que desgraciadament, estava condemnat a cremar-se, i ningú, absolutament ningú, ha dimitit. Almenys que jo sàpiga. Llàstima de l'aigua d'aquesta banyera gavatxa que no ha servit per apagar la flama, però que, maleïda sigui, m'acava d'apagar el puro (un *Lancero* de Cohiba).

Joan de Sagarra